

MALMÖ STAD, FÖRSKOLEFÖRVALTNINGEN

Barnets rätt att göra sin röst hörd och få sin åsikt beaktad

www.asaekman.com

asaekman

Vem är jag?

Åsa Ekman har mer än 20 års erfarenhet av arbete med FN:s konvention om barnets rättigheter. Och har varit ungdomssamordnare, demokratiutvecklare, barnstrateg och är idag författare och konsult och hjälper organisationer i det strategiska och operativa barnrättsarbetet.

Jag har varit styrelseledamot i Rädda Barnens riksförbund, idag i styrelsen för Bris, Clownen utan gränser och är initiativtagare till och driver podden Barnrättssnack.

Jag får ofta frågor om att hjälpa till med

Föreläsningar, workshops och utbildningar

Om barnkonventionen anpassat efter olika yrken, branscher och funktioner inom en organisation.

Kartläggningar och nulägesanalyser

Var står vi i arbetet? I vilken ände ska vi börja, vad gör vi bra, vad kan vi utveckla osv osv?

Styrdokument om barnkonventionen

Policy, strategi eller handlingsplan om barnets rättigheter? Hur gör vi och vad bör det innehålla?

Dialoger med barn och unga

Vad tycker barn och unga? Vilka barn och unga ska vi fråga? Hur planerar vi en bra dialog?

Strukturer för inflytande och delaktighet

Hur får vi kontinuerligt med oss barns tankar, kunskaper och erfarenheter i organisationen?

Barnets bästa och barnkonsekvensanalyser

Vad är barnets bästa och hur tar vi reda på det? Hur integrerar vi prövningar i vårt arbete?

Granskning, uppföljning och utvärdering

Gör vi rätt saker, blir det bättre för barn och är barn prioriterade på det sätt vi säger?

esgåkman

Uppdragen kan även vara som

Projektledare

För att under en viss tid arbeta för integrering av ett barnrättsperspektiv i en verksamhet, projekt eller organisation.

Processledare

För att under en tid driva eller vara stöd i implementeringen eller att genomföra ett förändringsarbete relaterat barnets rättigheter.

Handledare för unga

Att utbilda och handleda unga som anställs, exempelvis som kommunutvecklare, i en organisation kring olika uppdrag.

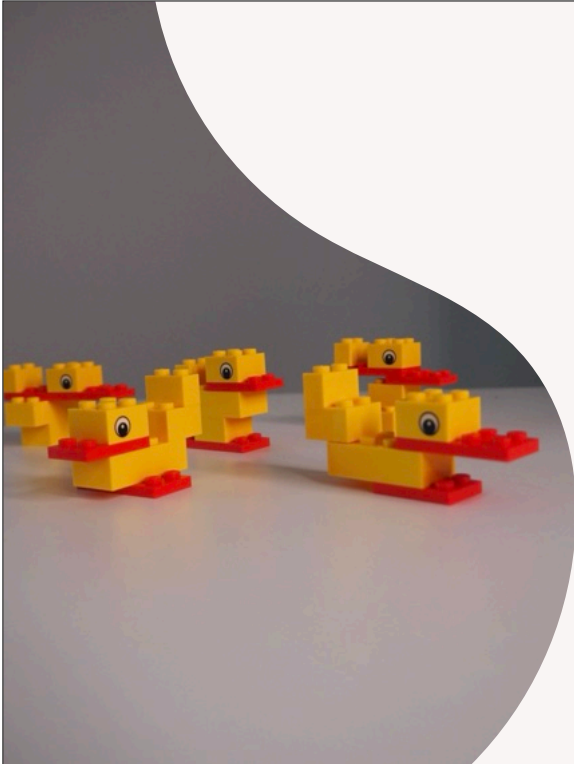
Barnstrateg eller barnrättsstrateg

Exempelvis i glappet mellan att en anställd slutat och en ersättare är på plats, eller när det behövs förstärkning under en begränsad tid.

Författare och skribent

För att ta fram ett metodmaterial, diskussionsfrågor eller lekar relaterat en specifik artikel eller ett särskilt ämne. Riktat till både barn, unga och vuxna.

esgåkman

Vill ni mötas på nytt sätt?

Har du varit i ett möte nån gång där 20% av deltagarna tar upp 80% av tiden? Vill du ändra på den mötesformen?

Då kan LEGO® SERIOUS PLAY® va ett bra alternativ! Lego Serious Play är en forskningsbaserad mötes-, kommunikations- och problemlösningsprocess där deltagarna undersöker ämnen på djupet. Varje deltagare bygger sin egen modell som svar på facilitatorns frågor med hjälp av speciellt utvalda Lego-element. Modellerna fungerar därefter som grund för gruppdiskussion, kunskapsutbyte, problemlösning och beslutsfattande.

Lego serious play är engagerande, inkluderande och kul!

Och som av en händelse är jag certifierad faciliterare och workshopledare i metoden Lego Serious Play!

”Det allmänna ska verka för att
alla människor ska kunna
uppnå delaktighet och
jämlighet i samhället och för
att barns rätt tas till vara.”

REGERINGSFORMEN

Vad ville lagstiftaren?

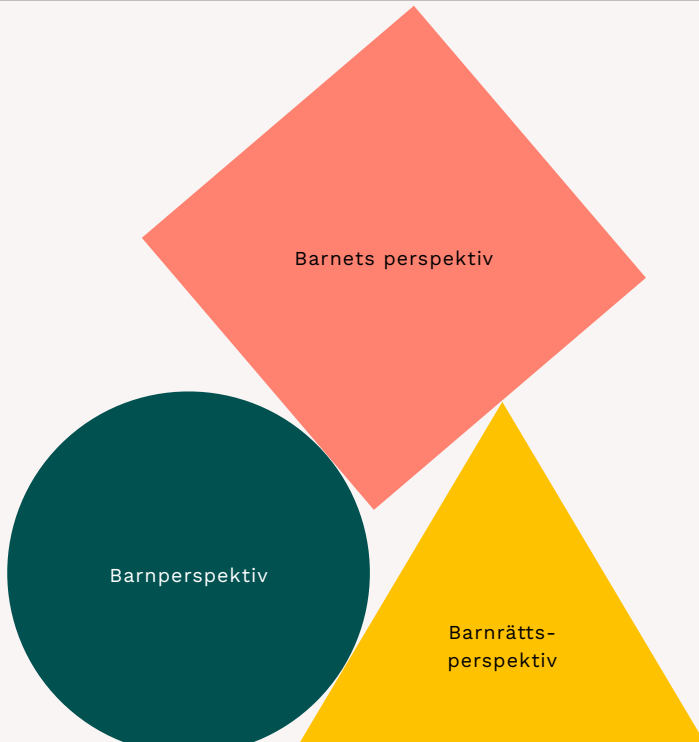
Några av motiven till att barnkonventionen blev lag

- en rad brister när det gäller genomslaget för barns rättigheter enligt barnkonventionen
- trots att det finns uttryckliga bestämmelser om barnets bästa i svensk lagstiftning tar inte bedömningen sin utgångspunkt i det enskilda barnets situation
- synen på barn och hur barn bemöts av myndigheterna utgår inte från barn som bärare av rättigheter

(SOU 2016:19)

”Det går inte att tillämpa artikel 3.1 korrekt om kraven i artikel 12 inte uppfylls. Artikel 3.1 stärker också funktionaliteten i artikel 12 genom att främja barns grundläggande roll i alla beslut som påverkar deras liv”

FN:S KOMMITTÉ FÖR BARNETS RÄTTIGHETER

Barnets perspektiv

Barnperspektiv

Barnrätts-
perspektiv

Fyra frågor att ha med sig, i typ allt

- Var är barnen?
- Hur påverkas barnen av det vi gör?
- Hur påverkas barnets möjligheter att använda sig av sina rättigheter av det vi gör?
- Vad tycker barnen om det här?

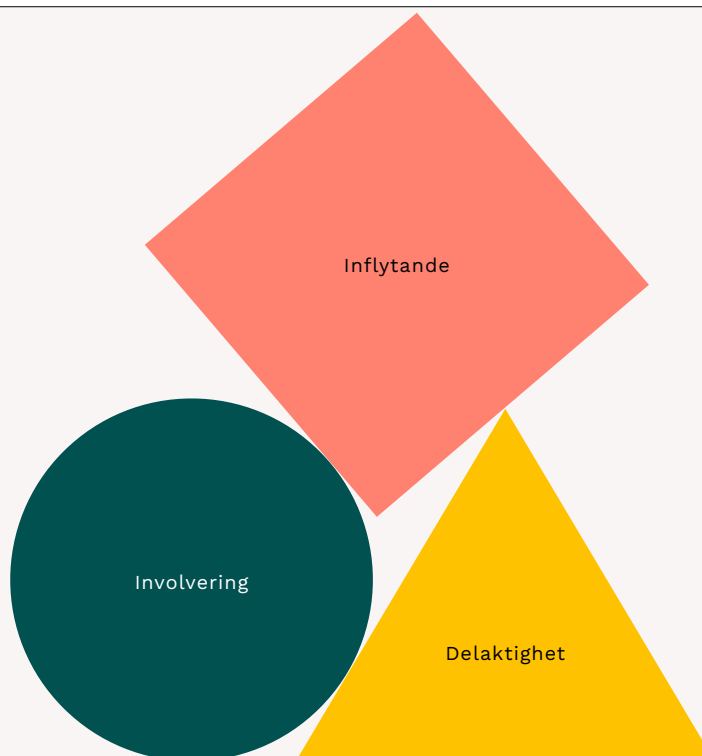
Vad säger uttrycken er?

- det är ingen barnlek
- hen blev behandlad som ett barn
- dagens ungdom
- ung och dum, men gammal och vis
- en riktig lekstuga
- vilken sandlådenivå
- hen betar sig som en trotsig treåring
- sluta barnsla dig
- du förstår när du blir äldre
- hen är lillgammal
- nån är en riktig barnrumpa
- du som är så stor ska väl inte använda blöja/napp osv osv
- små barn, små bekymmer
- barn ska få vara barn
- vårda barnet inom dig
- barnen är vår framtid
- så enkelt att till och med ett barn förstår
- finns det några snälla barn här?
- som ett barn på julafton
- vuxendagis

VÅR SYN PÅ BARN ÄR AVGÖRANDE FÖR DOM KAN
ANVÄNDA SIG AV SINA RÄTTIGHETER ELLER INTE

espkman

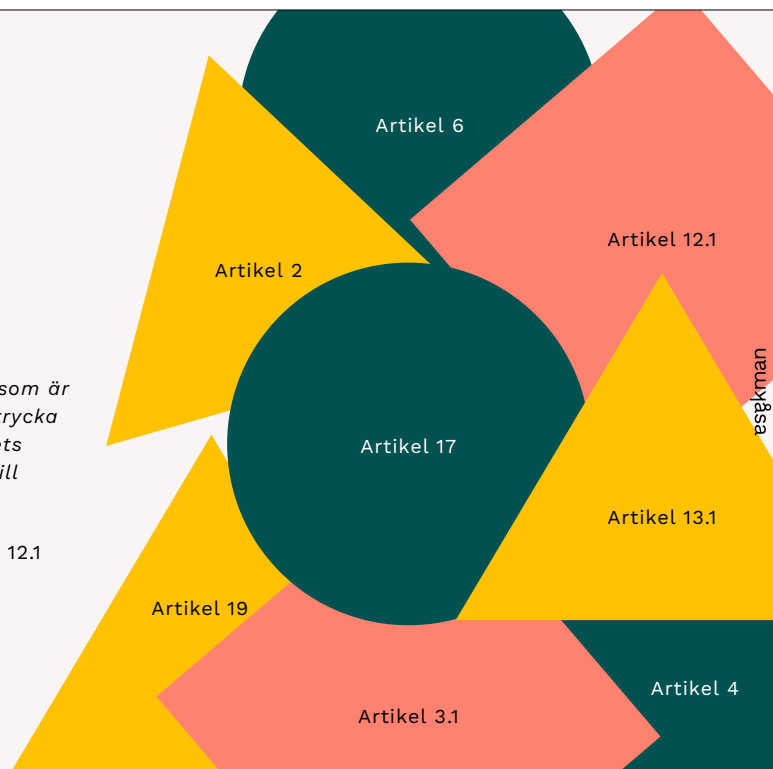
**Vilka begrepp
använder ni?**

espkman

"Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad"

FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 12.1

esbjörn

En barnrättsbaserad inflytandeprocess är

- a) transparent och informativ
- b) frivillig
- c) respektfull
- d) relevant
- e) barnanpassad
- f) inkluderande
- g) understödd av utbildning för vuxna
- h) säker och riskmedveten
- i) präglad av ansvarsskyldighet

(CRC/C/GC/12)

esbjörn

Fem steg för att höra barn

- **Förberedelser.** Veta sin rätt, konsekvenser av ens åsikter, förstå sammanhanget
- **Hörandet.** Stöttande, uppmuntrande, samtal heller en utfrågning, tillit
- **Bedömning av barnets förmågor.** Hur stor vikt får barnets berättelse, utveckla metoder för att se barnets situation och förmåga att självständigt uttrycka tankar
- **Feedback.** Möjlighet för barnet att ge respons på insamlandet, Information om hur barnets åsikter beaktats, resultatet av dialogen, möjliggöra för barn att ge respons på resultatet
- **Klagomål,** rättsmedel och upprättelse möjlighet att nå en barnombudsperson eller liknande, veta hur en når dom, tillgång till klagomålsförfaranden utan repressalier

(CRC/C/GC/12)

”...barn och elever har vant sig vid en underordnad position och inte invänder. Några studier visar att elever ofta får en känsla av att bli lurade, och anar att demokratiska diskussioner bara är teater och att det ändå är lärarna som bestämmer”

THURESSON & QUENNERSTEDT 2020

Rekommendationer till Sverige, från FN:s kommitté för barnets rättigheter

- alla kommuner inför policyer och strukturer för att säkerställa att barn deltar i det lokala beslutsfattandet.
- stärker stödet för delaktighet för barn med funktionsnedsättning
- ser till att barn fullt ut deltar i planering, utformning och tillsyn kring fritid, lek, rekreation och det kulturella och konstnärliga livet.
- skärpa åtgärderna för att ge alla barn på ett meningsfullt sätt delta i lokalsamhället, skolan, i det kommunala beslutsfattandet.
- alla berörda yrkespersoner systematiskt får lämplig utbildning i barns rätt att höras och att få sina åsikter beaktade.

(CRC/C/SWE/CO/6-7)

”..just utsatta barn kan behöva slippa ytterligare upplevelser av en godtycklig vuxenmakt, och i stället behöver en högre grad av makt och kontroll över sin situation, jämfört med barn som inte levt i en utsatt situation..”

NÄSMAN & ERIKSSON, 2025

Vad kan vi göra för att se till att barn får möta glada John?

(det är genom bemötandet som barnet kan få tillgång till rätten till info och rätten att göra sin röst hörd)

eskman

Barns och ungas medskick till dig som möter barn i utsatta livssituationer

- Bygg relation med barnet
- Va en person och inte bara yrket
- Ge info på ett sätt så barnet förstår
- Var nyfiken och observant
- Lyssna, lyssna, lyssna
- Ställ öppna frågor
- Bekräfta
- Fokusera på det som funkar
- Inge hopp
- Överför inte din egen känsla och oro
- Ta hjälp av andra när det är tungt

(Ekman & Rask 2022, Min stora dag 2024, Bris 2024)

eskman

Nån slags summering

- Se barnet
- Lyssna och agera
- Va snäll
- Och va motkraften!

BARNRÄTTSSNACK

- Avsnitt 151 - Unga som gör världen bättre!
- Avsnitt 148 - Vi har rättigheter
- Avsnitt 145 - Min stora dags barn- och ungdomsråd
- Avsnitt 121 - Spela med lagen
- Avsnitt 118 - Av, för och med unga i en förening
- Avsnitt 104 - Barns röster och ett hantverk
- Avsnitt 101 - Elevråd, rättigheter och engagemang!
- Avsnitt 82 - Hur lever Sverige upp till barnkonventionens krav?
- Avsnitt 71 - Ålder, makt och Jeanette Sundhall
- Avsnitt 34 - Barns (icke)rätt att klaga
- Avsnitt 15 - Barnets rätt till inflytande

Yay, plenty att läsa!

Linde Lindkvist

Barnets mänskliga rättigheter

Ylva Mårtens

Barnens 1000 första dagar

Klara Dolk

Bångstyriga barn

Makt normer och delaktighet i förskolan

asaekman

Clary Krekula & Barbro Johansson

Introduktion till ålderskritiska studier

Emma Adbåge

Gropen

Frågor, tankar eller hänga med mig på sociala medier?

@: info@asaekman.com

ig: [instagram.com/asaekmans](https://www.instagram.com/asaekmans)

in: [linkedin.com/in/ekmanasa](https://www.linkedin.com/in/ekmanasa)

asaekman